

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 150/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MPS cleaning company, s. r. o., Palárikova 2659, Čadca, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MPS cleaning company, s. r. o., o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MPS cleaning company, s. r. o., Palárikova 2659, Čadca (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom

JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť SLOVTEAM, s. r. o., Oravická 614, Trstená (ďalej len žalobkyňa“, v citáciách aj „žalobca“), postúpila na sťažovateľku pohľadávku v sume 59 251,29 € s príslušenstvom uplatňovanú proti obchodnej spoločnosti AFRESH, a. s., Oravická 614/14, Trstená (ďalej len „žalovaná“), v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Námestovo (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Cb 37/2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že žalobkyňa svoju žalobu *«odôvodnil(a) tým, že na základe zmluvy o dielo č. 04/2008 vykonal(a) pre žalovaného dielo - stavebné práce na objekte technickej vybavenosti strediska „Lyžiarsky areál...“.* Za uskutočnenie diela po jeho odovzdaní a prevzatí fakturoval žalobca žalovanému cenu podľa dohodnutého rozpočtu faktúrou č. 8000039 sumu 2.813.023,50 Sk/ 93.375,28 € splatnou dňa 08. 12. 2008 a faktúrou č. 8000047 sumu 2.019.565,- Sk/ 63.037,27 € splatnou dňa 26. 12. 2008, ktoré žalovaný uhradil len sčasti, pričom zostatok neuhradenej faktúry č. 8000039 predstavuje sumu 19.750,43 € a zostatok neuhradenej faktúry č. 8000047 predstavuje sumu 39.500,86 €...

Neuhradené zostatky z faktúr žalovaný započítal so vzájomnou pohľadávkou na zaplatenie nájomného titulom uzavretej zmluvy o nájme nebytových priestorov z 01. 12. 2008, na základe ktorej žalovaný ako prenajímateľ prenechal nebytové priestory v k. ú... do užívania žalobcovi za dohodnuté nájomné, ktoré bolo splatné v splátkach, vo výške 19.750,43 € vrátane DPH. Zápočet bol zrealizovaný dohodou, kde zostatok pohľadávky žalobcu voči žalovanému bol započítaný s pohľadávkami žalovaného voči žalobcovi z titulu faktúr č. 2009001 na sumu 19.750,43 €, č. 2009007 na sumu 19.750,43 € a č. 2009012 na sumu 19.750,43 €. Žalobca/sťažovateľ má za to, že Zmluva o nájme nebytových priestorov uzavretá medzi žalovaným ako prenajímateľom a žalobcom ako

nájomcom je neplatná, neplatným a nedôvodným je teda aj započítanie pohľadávok na nájomnom z neplatnej nájomnej zmluvy oproti pohľadávke na úhradu ceny diela.».

Ďalej sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „neplatnosť nájomnej zmluvy žalobca odôvodňoval tým, že predmet nájmu nebol spôsobilý na prenechanie do užívania na stanovený účel a to tak z dôvodu prebiehajúcej rekonštrukcie, ako aj z dôvodu, že na predmet nájmu nebolo vydané potrebné kolaudačné rozhodnutie. Neplatnosť zmluvy o nájme nebytových priestorov je daná zák. č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestorov, ktorý upravuje, že predmetom prenájmu môžu byť len tie nebytové priestory, ktoré sú stavebne určené na prenájom a týmto určením je užívacie rozhodnutie, resp. kolaudačné rozhodnutie. Dohoda o započítaní pohľadávok preto nemohla vyvolať účinky, ktoré sledovala, keďže zmluva o nájme bola neplatná a predmetom započítania boli pohľadávky žalovaného na nájomnom na základe neplatne uzatvorenej nájomnej zmluvy.

Rovnako aj z potvrdenia príslušného stavebného úradu je zrejmé, že v čase uzavretia nájomnej zmluvy ako i pol roka po jej uzavretí nebol predmet nájmu spôsobilý na užívanie na dohodnutý účel. Žalovanému v dôsledku neplatnosti nájomnej zmluvy nevzniklo právo na nájomné, a pokiaľ nájomné prijal, je povinný ho vrátiť.“.

Okresný súd rozhodol o žalobe žalobkyne rozsudkom sp. zn. 5 Cb 37/2010 zo 4. októbra 2011 tak, že ju zamietol. Žalobkyňa proti tomuto rozsudku okresného súdu podala 25. novembra 2011 odvolanie, ktorým ho žiadala zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k priebehu odvolacieho konania sťažovateľka uvádza, že „... pôvodný žalobca - obchodná spoločnosť SLOVTEAM, s. r. o. podaním zo dňa 14. 03. 2013, doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 19. 03. 2013, oznámil súdu, že po podaní odvolania došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom odvolacieho konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013 uzavretej medzi obchodnými spoločnosťami SLOVTEAM, s. r. o... ako postupcom a MPS cleaning company, s. r. o... ako postupníkom. Sťažovateľ navrhoval, aby Krajský súd pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu tak, že z konania vystúpi doterajší žalobca - SLOVTEAM, s. r. o. a na jeho

miesto do konania vstúpi obchodná spoločnosť MPS cleaning company, s. r. o. K návrhu na zmenu účastníka konania žalobca doložil originál Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 03. 2013. Sťažovateľ tiež k návrhu na zmenu účastníka konania doložil originál súhlasu so vstupom do konania na strane žalobcu podpísanú konateľom spoločnosti MPS cleaning company, s. r. o., Andrejom Vrúbelom...

Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že okresný súd vo veci vykonal v intenciách návrhov účastníkov dostatočné dokazovanie, z neho vyvodil správne skutkové zistenia a rovnako správne vec i právne posúdil. Vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého meritórneho výroku I/ o zamietnutí žaloby, krajský súd primárne podľa § 219 ods. 2 Osp odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu. “.

Sťažovateľka tvrdí, že „odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu ani prvostupňového súdu nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 Osp, a že uvedeným nesprávnym postupom bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom“.

Podľa sťažovateľky porušenie ňou označených práv spočíva v nesprávnych záveroch krajského súdu pri vyhodnocovaní rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov z 1. decembra 2008 v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedeného sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob/182/2012 zo dňa 09. 05. 2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5 Cb/37/2010-87 zo dňa 04. 10. 2011 o návrhu navrhovateľa na

zaplatenie sumy 59.251,29 € s prísl. a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je jej tvrdenie, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je v súlade s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pokiaľ ide o závery odvolacieho súdu týkajúce sa otázky platnosti zmluvy o nájme

nebytových priestorov z 1. decembra 2008 a započítania vzájomných pohľadávok medzi žalobkyňou a žalovanou.

Zo sťažnosti sťažovateľky, z jej príloh a vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že právna predchodkyňa sťažovateľky (žalobkyňa, pozn.) sa žalobou doručenou okresnému súdu 10. mája 2010 domáhala v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 37/2010 proti žalovanej zaplattenia sumy 59 251,29 € s prísl. Svoju žalobu odôvodnila tým, že na základe zmluvy o dielo č. 04/2008 vykonala pre žalovanú dielo — stavebné práce na objekte technickej vybavenosti strediska „Lyžiarsky areál...“. Za uskutočnenie diela po jeho odovzdaní a prevzatí žalobkyňa vyfakturovala cenu podľa dohodnutého rozpočtu, ktorú žalovaná uhradila len sčasti. Neuhradené zostatky z faktúr žalovaná započítala so vzájomnou pohľadávkou na zaplattenie nájomného z titulu uzatvorenej zmluvy o nájme nebytových priestorov z 1. decembra 2008, na základe ktorej žalovaná ako prenajímateľ prenechala do užívania žalobkyňi nebytové priestory v k. ú... za dohodnuté nájomné. Zápočet bol realizovaný dohodou, na základe ktorej pohľadávka žalobkyne z neuhradených faktúr bola započítaná s pohľadávkami žalovanej voči žalobkyňi zo zmluvy o nájme.

Žalobkyňa v konaní namietala neplatnosť zmluvy o nájme nebytových priestorov z dôvodu, že predmet nájmu nebol spôsobilý na prenechanie do užívania na stanovený účel z dôvodu prebiehajúcej rekonštrukcie, a tiež, že na predmet nájmu nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. Podľa tvrdenia žalobkyne v dôsledku neplatnosti nájomnej zmluvy nevzniklo žalovanej právo na nájomné, a preto je započítanie neúčinné a k zániku pohľadávky žalobkyne voči žalovanej na zaplattenie ceny diela nedošlo.

Okresný súd po posúdení žalobkyňou namietanej neplatnosti zmluvy o nájme nebytových priestorov a s ňou súvisiacej (neplatnosti) dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok, od výsledku ktorého závisela dôvodnosť uplatneného nároku žalobkyne na zaplattenie zostatku dvoch sporných faktúr, dospel k záveru, že zmluva o nájme nebytových priestorov, ako aj dohoda o započítaní vzájomných pohľadávok sú platné, a preto rozsudkom sp. zn. 5 Cb 37/2010 zo 4. októbra 2011 žalobu žalobkyne zamietol.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podala žalobkyňa 25. novembra 2011 odvolanie. Z príslušného súdneho spisu vyplýva, že po podaní odvolania žalobkyňou proti zamietavému rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 Cb 37/2010 zo 4. októbra 2011 v priebehu odvolacieho konania žalobkyňa doručila krajskému súdu (podanie zo 14. marca 2013, doručené 19. marca 2013, pozn.) návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 OSP, ako aj súhlas sťažovateľky so vstupom do konania na strane žalobcu. Z obsahu návrhu vyplýva, že žalobkyňa ako postupca postúpila na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 7. marca 2013 na sťažovateľku ako postupníka pohľadávku voči žalovanej v sume 59 251,29 € s príslušenstvom zo zmluvy o dielo č. 04/2008.

Krajský súd uznesením sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo 16. apríla 2013 návrhu, aby do konania na miesto doterajšej žalobkyne vstúpila sťažovateľka, nevyhovel. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. apríla 2013.

Následne krajský súd rozsudkom sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 vo veci samej (o zaplatenie sumy 59 251,29 € s príslušenstvom) o odvolaní žalobkyne proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 Cb 37/2010 zo 4. októbra 2010 rozhodol tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 30. mája 2013.

Keďže sťažovateľka sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namieta, že krajský súd napadnutým rozsudkom porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietat' porušenie svojich základných práv, pričom v spojení s konaním pred

všeobecným súdom to prichádza do úvahy len vtedy, ak je účastníkom súdneho konania, v ktorom namieta porušenie svojich základných práv (m. m. II. ÚS 3/05).

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

Podľa § 92 ods. 2 OSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

V zmysle § 92 ods. 3 OSP súd návrhu podľa odseku 2 vyhovie, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa.

Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že právna predchodkyňa sťažovateľky (žalobkyňa) v priebehu odvolacieho konania navrhla zmenu účastníka konania (teda úkon v zmysle § 92 ods. 2 OSP) na strane žalobkyne. K tomuto návrhu bola pripojená zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá je zjavne predmetom tohto konania (t. j. pohľadávka v sume 59 251,29 € s príslušenstvom), pričom ako postupca je v zmluve uvedená žalobkyňa a ako postupník je uvedená sťažovateľka.

Krajský súd uznesením zo 16. apríla 2013 však návrhu na zmenu účastníkov na strane žalobcu nevyhovел a následne rozsudkom vo veci samej z 9. mája 2013 v právnej veci pôvodnej žalobkyne odmietol jej odvolanie ako nedôvodné a potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. S ohľadom na to možno konštatovať, že sťažovateľka nebola účastníčkou tejto časti konania, kde krajský súd rozhodoval o nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 59 251,29 € s príslušenstvom, a preto nie je osobou, ktorej práva by mohli byť v príčinnej súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu z 9. mája 2013 dotknuté.

Ústavný súd zistil, že súbežne so sťažnosťou sťažovateľky v rovnaký deň (t. j. 26. júla 2013) boli doručené ústavnému súdu dve sťažnosti navrhovateľky — žalobkyne smerujúce jednak proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 14 Cob 182/2012 zo 16. apríla 2013, ktorým tento súd nevyhovел návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu (vec vedená pod sp. zn. IV. ÚS 554/2013), ako aj proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 Cob 182/2012 z 9. mája 2013 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 16844/2013), o ktorých do dňa predbežného prerokovania tejto sťažnosti ústavný súd ešte meritórne nerozhodol. Táto skutočnosť ale nemení nič na tom, že sťažovateľka nemala v napadnutom súdnom konaní v relevantnom čase (v čase vydania napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu z 9. mája 2013) procesné postavenie účastníka konania, teda v tomto období nedisponovala žiadnymi procesnými právami, ktoré by jej vyplývali z Občianskeho súdneho poriadku, a teda z ústavného hľadiska ani základnými právami podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou. Z toho dôvodu nemohlo napadnutým rozsudkom krajského súdu dôjsť k porušeniu jej základných práv alebo slobôd (napr. m. m. II. ÚS 205/04, I. ÚS 186/2013).

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka, ktorá nie je aktívne legitimovaná na jej podanie, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú neoprávnenou osobou, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2014